

Városok? Természetesen!

Az érdekeltek bevonása

3. műhely
Budapest | 2023. február 1.

Olasz Krisztina
Energiaklub

Tartalom

GreenScape CE

- Milyen mértékben vonjuk be az érintetteket?
- Miért jó ha bevonjuk őket?
- Mik a nehézségek?
- Kiket vonjunk be? Melyik szakaszban?
- Közösségi tervezés és megvalósítás - Co-creation

Kommunikáció vs bevonás/részvétel

Kommunikáció

általában egyoldalú informálást, (akár jó értelemben vett) „önreklámot” vagy meggyőzést értenek alatta a szervezetek.

Bevonás/részvétel

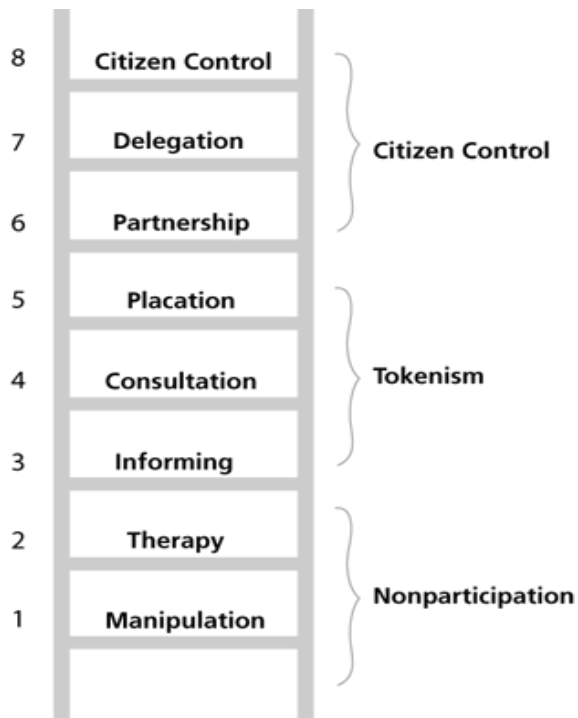
A lakosság, érdekeltek bevonása a döntéshozatalba valamilyen mértékben.

Az előadás az utóbbira fókuszál.

A helyi közösség bevonásának szintjei

A BEVONÁS MÉRTÉKE

Arnstein's Ladder (1969)
Degrees of Citizen Participation

Civil ellenőrzés: A polgárok tervezik és irányítják a projektet. A finanszírozás hozzájuk érkezik.

Felhatalmazás: A polgárok többségben vannak a döntési jogkörrel felruházott bizottságokban.

Partnerség: A tervezési és döntéshozatali felelősséget megosztják, pl. közös bizottságok révén.

Megnyugtatás: Néhány kiválasztott állampolgárt/szervezetet bevonnak, de a döntéseket a helyi önkormányzat hozza.

Konzultáció: A közösség javaslatainak, véleményének kikérése tervekről, alternatívákról, döntésekről felmérések, fórumok, fókuszcsoportok által.

Tájékoztatás: informálás, kommunikálás a tervekről, döntésekről a helyi sajtóban, plakátokon, interneten.

„Kigyógyítás”: A közösség értékeinek és attitűdjeinek korrigálása ahelyett, hogy meghallgatnánk őket.

Manipuláció: A polgárokkal elhitetik, hogy befolyásolják a döntéshozatalt.

A BEVONÁS MÉRTÉKE - EGYSZERŰSÍTETT MODELL

felhatalmazás, jogátruházás

közösségi megvalósítás

részvétel

konzultáció

tájékoztatás, informálás

TÁJÉKOZTATÁS - DEMOKRATIKUS ALAPKÖVETELMÉNY

= naprakész, átlátható és releváns információk nyújtása tervekről és döntésekről

Kommunikációs mód: egyirányú kommunikáció

Mekkora a befolyása a közvéleménynek? nincs

Példák: helyi sajtó, hírlevelek, honlap, közösségi média, brosúrák, plakátok, előtte-utána fotók

Az önkormányzat ígérete: "Tájékoztatni fogjuk önöket."

KONZULTÁCIÓ - VÉLEMÉNYEK FELMÉRÉSE

A közösség nem kötelező erejű visszajelzéseinek bekérése önkormányzati tervekről, alternatívákról, és a visszajelzések alapján lehetségesen módosítás vagy döntés.

Kommunikációs mód: kétirányú kommunikáció

Mekkora a befolyása a közvéleménynek? korlátozott

Példák: közvéleménykutatás, felmérés, üzenőfal, nyilvános meghallgatás, fókuszcsoport, ötletdoboz

Ígéret: "meghallgatjuk az aggodalmakat és kívánságokat, és visszajelzést adunk, hogy a nyilvánosság hozzájárulása hogyan befolyásolta a döntést."

RÉSZVÉTEL - KÉTIRÁNYÚ FOLYAMAT

A helyi önkormányzat aktívan bevonja a közösséget a folyamatba, és figyelembe veszi a közösség véleményét, de a végső döntéshozatali jogkör megtartja.

Kommunikációs mód: kétirányú kommunikáció

Mekkora a befolyása a közvéleménynek? mérsékelt vagy jelentős

Példák: (online/offline) workshopok, tanácsadó bizottságok vagy részvételi költségvetés.

Ígéret: "Együttműködünk Önökkel annak érdekében, hogy az Önök aggályai és törekvései közvetlenül tükröződjenek a kidolgozott alternatívákban, és visszajelzést adunk arról, hogy a nyilvánosság hozzájárulása hogyan befolyásolta a döntést."

CO-CREATION - EGYÜTTMŰKÖDÉS EGYENRANGÚ FÉLKÉNT

A döntéshozatali jog és a felelősség (majdnem) egyenlően oszlik meg az önkormányzat és a lakosság/érdekeltek között a megvalósítható megoldások megtalálása, a cselekvési tervek kidolgozása és a projektek végrehajtása érdekében.

Kommunikációs mód: folyamatos, párbeszéd alapú kommunikáció

Mekkora a befolyása a közvéleménynek? jelentős

Példák: közös szakpolitikai testületek, közösségi tervezés műhelyek.

Ígéret: "A megoldások kialakításakor Önöktől várunk tanácsot és innovációt, és az Önök javaslatait a lehető legnagyobb mértékben beépítjük a döntésekbe".

A helyi közösséget felhatalmazzák, hogy önállóan döntéseket hozzon a program/projekt tervezésében, megvalósításában és a pénzeszközök elosztásában. A közpénzek közvetlenül jutnak el a közösséghez.

Kommunikációs mód: párbeszéd alapú kommunikáció

Mekkora a befolyása a közvéleménynek? teljes ellenőrzés

Példák: állampolgári javaslatok, közösség által szervezett bizottságok, (közterület örökbefogadás)

Ígéret: "Végrehajtjuk, amit Önök döntenek."

A BEVONÁS ÖSSZETETTSÉGE

Minden szintnek megvan a maga funkciója, mindegyik hasznos lehet.

Egyetlen projekt a részvétel több formáját is magában foglalhatja:

- A különböző érdekeltek eltérő módon lehetnek bevonva (pl. egyesek csak tájékoztatást kapnak, mások részt vesznek a közös létrehozásban).
- Az érdekeltek csoportjai különböző módon vehetnek részt a különböző fázisokban: pl. a tudományos élet és az érintett civil szervezetek vesznek részt az alternatívák kidolgozásában, majd a döntés által érintett lakosságot bevonják a legmegfelelőbb alternatíva kiválasztásába.

Az érdekeltek bevonásának előnyei

MIÉRT VONJUK BE A HELYI KÖZÖSSÉGET?

- Segít meghatározni a közösségi prioritásokat, pontosabb döntéseket hozni, és növelni a támogatottságot.
- Növeli annak esélyét, hogy a beavatkozás fenntartható lesz.
- Erősíti a közösségeket;
- Aktivizálja az állampolgárokat, és hosszú távon erősíti a demokráciát.
- Figyelembe veszi a sokféleséget;
- Növeli a szervezeten belüli tudást, készségeket
- Innováció: az érdekeltek sokfélesége új perspektívákat és innovatív projekteket teremt.
- Kockázatellenőrzés: a potenciális akadályok korai szakaszban történő minimalizálása.

Mik a nehézségek?

A KÖZÖSSÉG BEVONÁSÁNAK NEHÉZSÉGEI

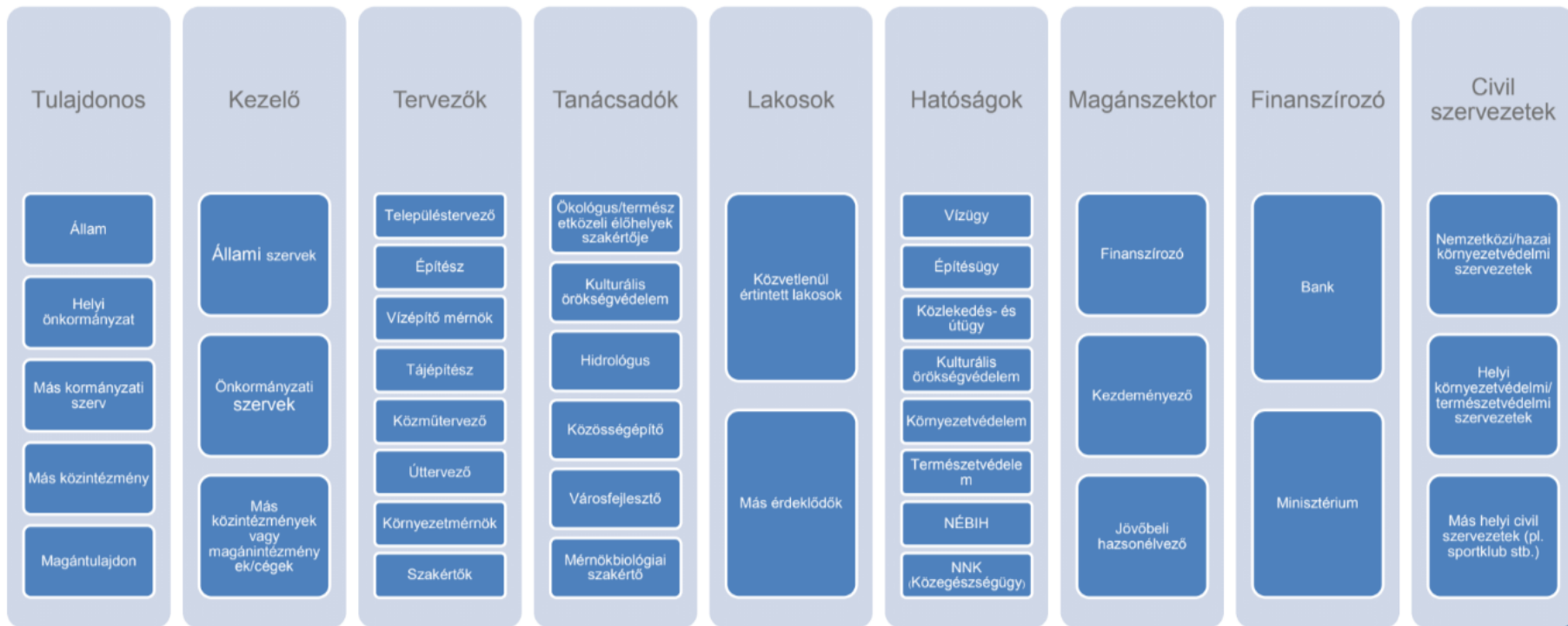
- idő- és erőforrás-igényes
- készségeket, az emberek bevonásának módszereivel kapcsolatos ismereteket igényel.
- nyelv, szakzsargon
- a polgárok bizalmatlanok/érdektelenek lehetnek, vagy elkötelezettségük nem állandó.

Kiket érdemes bevonni?

Érdekeltek/érintettek: a projektet befolyásoló vagy az általa befolyásolt személyek/szervezetek

- helyi polgárok (végfelhasználók, közvetlenül érintettek, érdeklődők)
- informális, félformális csoportok (pl. szülők egy óvodában, iskolában)
- szervezetek (civil szervezetek, egyetemek/szakértők, vállalkozások, intézmények)

AZ ÉRDEKELTEK CSOPORTJAI

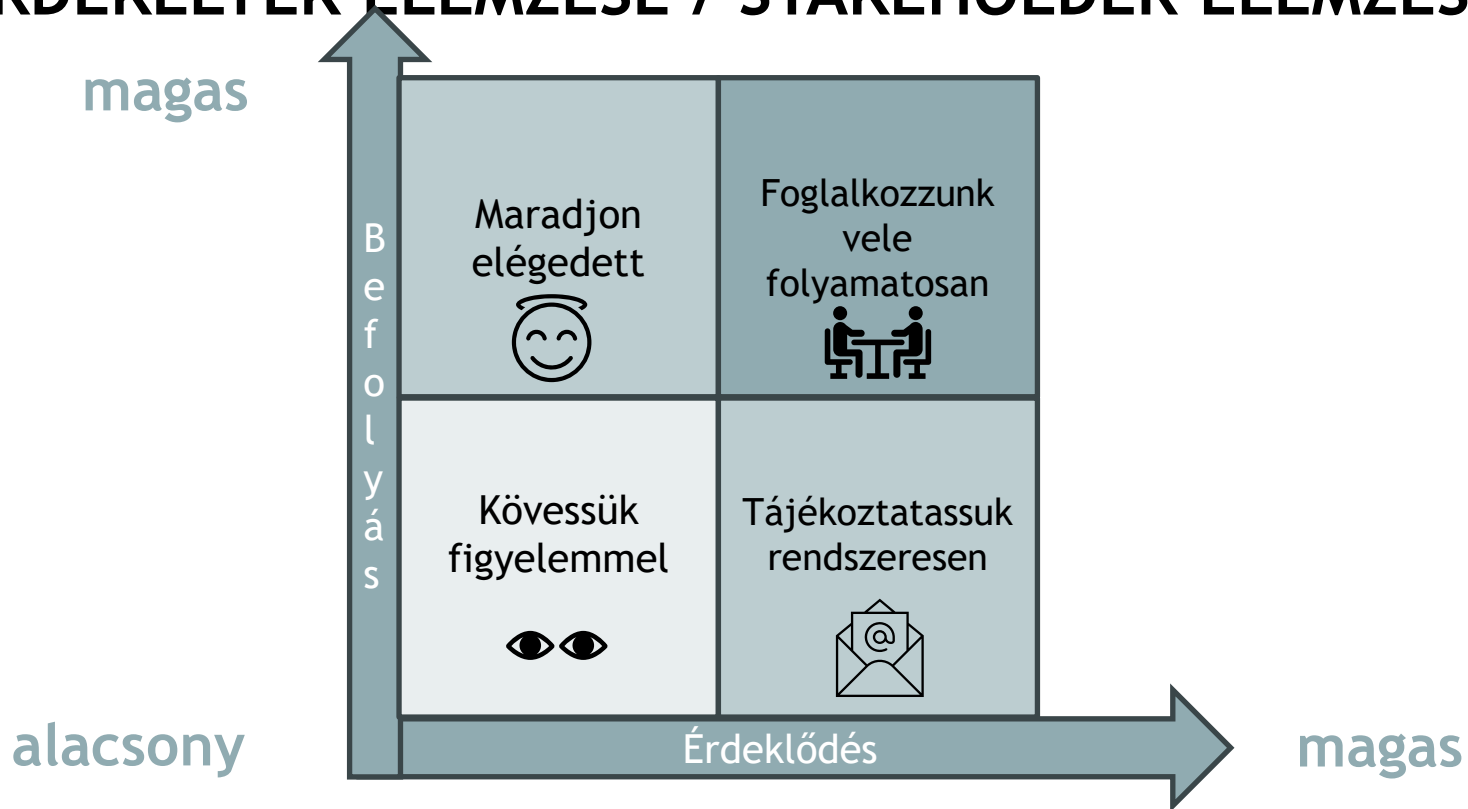

Forrás: Csizmadia et al. (2022)

AZ ÉRDEKELTEK ELEMZÉSE

- az érintettek azonosítása: ötletbörze, helyszíni látogatások, (online) felmérések, rendezvények révén
- felmérjük, hogy mennyire érdeklő őket a projekt, és mekkora a befolyásuk.
- kapcsolattartót keresünk az érintett érdekelt szervezetek mindegyikénél
- hozzájuk igazítjuk a kommunikáció csatornáját és gyakoriságát

AZ ÉRDEKELTEK ELEMZÉSE / STAKEHOLDER ELEMZÉS

**A projekt melyik szakaszába vonjuk be
az érdekelteket?**

MIKOR VONHATJUK BE AZ ÉRDEKELTEKET?

1. A megoldandó problémák meghatározásakor:

- segít jobban megérteni a közösségen belüli igényeket.
- csökkenti a későbbi meglepetések kockázatát a folyamat során
- újjáépíti a közösséggel szembeni bizalmat (a polgárok úgy érzik, hogy befolyásolják a politikai döntéshozatalt, és hogy meghallgatják aggodalmaikat).

2. A megoldások keresésekor és kidolgozásakor:

- növeli a projekt támogatottságát, elfogadottságát
- a kollektív tudás és kreativitás kiaknázása: a polgárok első kézből ismerik a problémáikat.

MIKOR VONHATJUK BE AZ ÉRDEKELTEKET?

3. A megvalósításkor:

- Ez a szakasz konkrétabb, ezért a polgárok egyből látják a részvételük eredményét - kézzelfogható, hosszú távú eredmények.

4. Az értékelés és a hatásmérés során:

- javítja az önkormányzat átláthatóságát és elszámoltathatóságát, és növeli a közösségen belüli bizalmat.
- új projektet eredményezhet 😊

CO-CREATION: minden szakaszba bevonjuk az érdekelteket

Közösségi megvalósítás (co-creation)

a polgárokat a kezdetektől a
végéig bevonja

MI A CO-CREATION?

GreenScape CE

- A döntéshozatal és a megvalósítás teljes folyamatába bevonja az érdekelt feleket és a végfelhasználókat.
- A polgárok a folyamat fő döntéshozói közé tartoznak.

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

- javaslatok, ötletek összegyűjtése felméréseken, (online) szavazásokon keresztül
- lakossági javaslatok folyamatos benyújtása
- kerekasztalok, szakértői megbeszélések
- versenyek, pl. hackathonok
- design workshop (tervezési műhely), future workshop (jövőtervező műhely)
- urban lab (városi „laboratórium”) / urban living lab (városi „élő laboratórium”)
- design sprint (tervezési sprint)
- részvételi költségvetés
- közösségi gyűlés

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

Az online/offline felméréseken keresztül történő **ötletgyűjtést** elemzésnek és szavazásnak kell követnie. A döntésről tájékoztatni kell a polgárokat.

Kerekasztalok, szakértői fórumok: amikor a téma/résztéma túl szakmai.

Versenyek, pl. hackathonok: A hackathonok olyan versenyek, ahol a résztvevő csapatoknak korlátozott idő (egy nap vagy két nap) áll rendelkezésükre, hogy komplex kihívásokat oldjanak meg.

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

Tervezési műhely (design workshop):

- minden jelentős érdekelt fél képviselteti magát
- az alcsoportok alternatív megoldásokat dolgoznak ki a már létező megoldásokhoz képest.
- ezeket az alternatív megoldásokat plenáris üléseken vitatják meg, és konszenzusra törekszenek.
- egy sor műhelytalálkozó egyre részletesebben vizsgálhatja a témát, és ezek eredményeit a következő műhelytalálkozó bemeneteként használják fel.

Jövőtervező workshop (future workshop):

- először a problémákat azonosítják, megvitatják
- kreatív szakasz a megoldások létrehozására (brainstorming, történetmesélés, részvételi diagramkészítés stb.).
- a kiválasztott ötleteket kis csoportokban finomítják
- cselekvési terveket készítenek a végrehajtáshoz

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

Városi “laboratóriumok” (urban labs):

egyetemek, vállalatok, kutatóintézetek, a közsféra és a polgárok közötti együttműködés

- 1. szakasz: problémák, szükségletek feltérképezése, elemzése az összes érdekelt fél szemszögéből.
- 2. szakasz: kísérletezés- a javasolt megoldás prototípusának kidolgozása, tesztelése és újbóli megépítése - az előző szakaszokból származó visszajelzések beépítése. A Living Lab-ben a megoldást abban a környezetben tesztelik, ahol a tervek szerint megvalósítják.
- 3. szakasz: értékelés és megvalósítás.

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

Tervezési sprint (design sprint):

- a résztvevők köre változó lehet, de elsősorban a témában jártas érdekeltek.
- több (általában 5) napig tartó intenzív folyamat
- vita helyett a teljesítményre összpontosítani és gyorsabb döntéseket hozni
- fázisok: helyzet áttekintése, megoldás meghatározása, vázlat, döntés, prototípus, validálás

Részvételi költségvetés: a polgárok szavazhatnak olyan projektekről, amelyekbe a városnak szerintük be kellene fektetnie, egy külön erre a célra elkülönített alapból származó pénzből. (Példa: Józsefváros, ötletgyűjtés workshopokkal támogatva, ötletek kiválasztására lakossági munkacsoport)

A CO-CREATION ELEMEI, MÓDSZEREI

Lakossági javaslatok:

- a polgárok folyamatosan és átlátható módon adhatják be javaslataikat és ötleteiket, miután összegyűjtötték a szavazatok számát.
- választ kapnak az önkormányzattól, és ötletüket a városi tanács megvitatja (esetleg elfogadja).
- fontos előre meghatározni egy bizonyos aláírás- vagy szavazatküszöböt (pl. 30 szavazat 60 napon belül), és tisztázni, hogy mi történik a benyújtott javaslatokkal.

Közösségi gyűlés (citizen assembly):

- a polgárok véletlenszerűen kiválasztott reprezentatív csoportját arra kéri, hogy jöjjön össze, ismerkedjen meg egy adott témával, és fogalmazzon meg politikai ajánlásokat.
- meghallgatják a versengő érdekcsoportok és szakértők előadásait. Kis csoportokban, majd együtt vitáznak. Egyértelmű szakpolitikai ajánlással zárul.
- Példák: Budapest, Miskolc, Érd, Pécs, Szeged

HASZNOS LINKEK

Józsefvárosi mikroparkok: <https://rev8.hu/mikroparkok/>

Influenszer együttműködés (Újbuda, Ferencváros, Józsefváros) <https://jozsefvarosujstag.hu/zolditsuk-ki-egyutt-jozsefvarost-magyarosi-csabaval/>

Közösségi tervezés: <https://drive.google.com/file/d/1avfDNaZB79dRUX7Vlck1yRQUg2UzQv4I/view>
<https://epiteszforum.hu/coolco-egy-lehetseges-valasz-a-varosi-hohullam-hatasok-kihivasaira>

Közösségi gyűlés: <https://www.erd.hu/gazdasagfejlesztas/erd-kozossegi-gyules>
<https://kozossegi-gyules.eu/>

<https://www.kozossegi-gyules.hu/>

<https://urbangreenbluegrids.com/engage-stakeholders/methods/>

<https://www.citizenlab.co/guides>

<https://livingmelbourne.org.au/wp-content/uploads/2023/06/Living-Melbourne-Comms-Toolkit.pdf>

https://naturvation.eu/sites/default/files/result/files/citizen_engagement_handbook.pdf

<https://www.citizenlab.co/blog/case-study/case-study-citizen-proposals-in-linz/>

Olasz Krisztina - Energiaklub

www.energiaklub.hu

sajto@energiaklub.hu

+36303981403

facebook.com/Energiaklub

twitter.com/energiaklub

Linkedin.com/company/energia-klub-environmental-association

Youtube.com/energiaklub

Instagram.com/energiaklub

